

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА ЗООВЕТЕРИНАРНА АКАДЕМІЯ

Знайомство з курсом **ПАРАЗИТОЛОГІЯ ТА ІНВАЗІЙНІ
ХВОРОБИ ПРОДУКТИВНИХ ТВАРИН**

**Обов'язкова компонента освітньо-професійної
програми «Ветеринарна гігієна, санітарія і
експертиза» Спеціальність 212 II освітній
рівень.**

Викладачі: доктор ветеринарних наук,

професор, член-кор. НААН

Приходько Юрій Олександрович,

кандидат вет. наук, доцент

Федорова Олена Володимирівна

Кафедра паразитології

Телефон - (05763) 57416

Електронна пошта: dep_parasitology@hdzva.edu.ua

Дистанційна підтримка: Moodle

АНОТАЦІЯ: «Паразитологія та інвазійні хвороби продуктивних тварин» – це одна з провідних клінічних дисциплін ветеринарної медицини. В процесі її вивчення студенти набувають теоретичних та практичних знань з загальних питань паразитології, основних інвазійних хвороб продуктивних тварин (великої і дрібної рогатої худоби, коней, свиней, кролів, птахів, риб), які реєструються на території України або можуть бути завезені в країну. Особлива увага звернена на морфологію і біологію збудників інвазії, епізоотологію, особливості імунітету, патогенез, симптоми, патолого-анатомічні зміни, діагностику, засоби боротьби і профілактики спричинених ними хвороб.

Під час вивчення дисципліни студенти набувають вміння здійснювати сучасні лабораторні паразитологічні дослідження, проводити лікування хворих тварин та отримують навички організації профілактичних протипаразитарних заходів.

Метою курсу «Паразитологія та інвазійні хвороби продуктивних тварин» є набуття теоретичних і практичних знань з діагностики, лікування та профілактики інвазійних хвороб продуктивних тварин, отримання практичних навичок в проведенні протипаразитарних заходів у тваринницьких господарствах та підготовка студентів до самостійної практичної роботи.

Курс «Паразитологія та інвазійні хвороби продуктивних тварин» пов'язаний з такими дисциплінами, як зоологія, клінічна діагностика (методи досліджень), ветеринарно-санітарна експертиза з основами технології і стандартизації продуктів тваринництва (ветеринарно-санітарна оцінка продуктів забою за інвазійних хвороб), внутрішні незаразні хвороби, оперативна хірургія, епізоотологія, хірургія, організація та економіка ветеринарної справи, патологічна анатомія (патологічні зміни за інвазійних хвороб), патологічна фізіологія, імунологія, фармакологія, токсикологія.

Попередні умови для вивчення курсу: засвоєння курсу зоології, латинської мови, анатомії, фізіології, гістології, біохімії, імунології, фармакології, токсикології, клінічної діагностики.

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІЙ ПРОГРАМІ

Компетентності та програмні результати навчання, які формуються при вивченні даної дисципліни (кодування згідно освітньо-професійної програми «Ветеринарна медицина» 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» для здобуття студентами другого рівня вищої освіти.

Компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, пошуку, оброблення інформації з різних джерел. (ЗКС1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу).

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях та здійснювати просвітницьку діяльність. (ЗКС2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях).

ЗК3. Знання та розуміння предметної галузі та професії. (ЗКС3. Знання та розуміння предметної галузі та професії).

ЗК4. Спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, здатність спілкуватися іншою мовою. (ЗКС4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗКС5. Здатність спілкуватися іноземною мовою).

ЗК7. Здатність спілкуватися з нефахівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей). (ЗКС10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності)).

ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті та розуміти структуру взаємодії державної служби ветеринарної медицини з міжнародними партнерами. (ЗКС8. Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями).

ЗК9. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. (ЗКС9. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗКС11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт).

ЗК10. Прагнення до збереження довкілля. (ЗКС12. Прагнення до збереження навколишнього середовища).

ФК1. Аналізувати основні принципи гарантування безпечності

харчового ланцюга, контролювати, оцінювати та управляти ризиками під час виробництва та обігу харчових продуктів, проводити відбір, консервування, пакування і пересилання проб тваринного, рослинного та біотехнологічного походження для досліджень, проводити ветеринарний облік, оформляти звітну документацію. (ФКС1. Здатність аналізувати загальні принципи, які застосовують до харчових продуктів і кормів загалом та безпечності харчових продуктів і кормів зокрема, на національному рівні та на рівні Європейського співтовариства).

ФК2. Здатність володіти методиками роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями тощо. (ФКС2. Здатність застосовувати методики роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями тощо у професійній діяльності).

ФК4. Здатність використовувати знання про хвороби тварин різної етіології для здійснення державного (внутрішнього) контролю на підконтрольних потужностях. (ФКС4. Здатність використовувати знання про хвороби тварин різної етіології для здійснення державного (внутрішнього) контролю на підконтрольних потужностях).

ФК6. Володіти методиками клінічних і лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин та дотримання порядку виробництва та обігу харчових продуктів, одержаних від тварин, підданих лікуванню та профілактичним обробкам, відповідно до концепції «Єдиного здоров'я». (ФКС6. Здатність застосовувати методики і процедури щодо виробництва та обігу харчових продуктів відповідно до концепції «Єдиного здоров'я»).

ФК20. Володіти знаннями з біобезпеки та біоетики, морально-етичними нормами, правилами і принципами використання біологічних агентів тощо. (ФКС20. Здатність дотримуватися морально-етичних норм, правил і принципів біобезпеки та біоетики під час використання у професійній діяльності різних біологічних агентів).

Програмні результати навчання (кодування згідно освітньо-професійної програми «Ветеринарна медицина» 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» для здобуття студентами другого рівня вищої освіти:

ПРН1. Застосовувати способи аналізу, синтезу та подальшого сучасного навчання у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи. (ПРНС2. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності, а також розуміти необхідність постійного підвищення рівня професійної кваліфікації).

ПРН2. Розуміти структуру фахової діяльності та використовувати методи наукових досліджень у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи. (ПРНС1. Володіти державною та іноземною (іноземними) мовами для можливості усного й письмового спілкування з фахівцями галузі та представниками інших професій і галузей з метою вирішення професійних завдань, для роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями тощо).

ПРН4. Установлювати зв'язок між хворобами різної етіології та здійсненніям державного (внутрішнього) контролю на підконтрольних потужностях та аналізувати основні принципи гарантування безпечності харчового ланцюга, контролювати, оцінювати та управляти ризиками під час виробництва та обігу харчових продуктів. (ПРНС3. Володіти методами та методиками державного (внутрішнього) контролю на підконтрольних потужностях для гарантування безпечності харчового ланцюга, уміти контролювати, оцінювати та управляти ризиками під час виробництва та обігу харчових продуктів. ПРНС 9. Володіти методами та методиками ветеринарно-санітарного оцінювання систем і способів утримання, догляду, годівлі, напування та експлуатації тварин, стану тваринницьких об'єктів, належної експлуатації технологічного обладнання тощо).

ПРН6. Володіти загальноприйнятими методиками клінічних і лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин та дотримання порядку виробництва та обігу харчових продуктів, одержаних від тварин, підданих лікуванню та профілактичним

обробкам, відповідно до концепції «Єдиного здоров'я». (ПРНС5. Володіти знаннями про хвороби тварин різної етіології та уміти застосовувати адекватні методи і методики клінічних та лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин різних класів і видів, знати шляхи подальшого використання хворих тварин і продукції, одержаної від них, а також від тварин, підданих лікуванню, профілактичним чи іншим обробкам тощо).

ПРН8. Проводити наукові дослідження, здійснювати оброблення, аналіз, узагальнення та систематизацію отриманих результатів, оформлювати їх у вигляді презентацій та публікацій. (ПРНС1. Володіти державною та іноземною (іноземними) мовами для можливості усного й письмового спілкування з фахівцями галузі та представниками інших професій і галузей з метою вирішення професійних завдань, для роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями тощо).

ПРН17. Здійснювати державний (внутрішній) контроль гігієнічних вимог за технологічними процесами первинної обробки субпродуктів, харчової крові, спеціальної сировини, а також здійснювати ветеринарно-санітарний контроль за дотриманням технологічних операцій з ендокринною, ферментною, кишковою, шкіряно-хутровою сировиною, м'ясом та іншими продуктами забою і готовими харчовими продуктами, наносити позначку придатності та визначати шляхи подальшого використання цієї продукції. (ПРНС14. Володіти методами контролю технологічних процесів первинної обробки субпродуктів, харчової крові, спеціальної сировини, здійснювати ветеринарно-санітарний контроль дотримання технологічних операцій з ендокринною, ферментною, кишковою, шкіряно-хутровою сировиною, м'ясом та іншими продуктами забою і готовими харчовими продуктами, здійснювати їх інспектування, наносити позначки придатності та визначати шляхи подальшого використання цієї продукції).

ЧОМУ ВИ НАВЧИТЕСЬ, ЩО ОТРИМАЄТЕ

(Відповідність компетентностей дисципліни межам компетентностей та програмним результатам навчання освітньо-професійної програми наведена кодами в дужках; після «/» вказана форма контролю програмних результатів навчання)

Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, пошуку, оброблення інформації з різних джерел (зк1, зк4, зк7, зк8, фк1, фк6, прн1, прн2, прн8) / заповнення робочого зошита, підготовка доповіді (реферату) з презентацією за темою самостійної роботи

Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, застосовувати знання у практичних ситуаціях, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (зк2, зк3, зк9, зк10, фк2, фк4, фк6, фк20, прн2, прн4, прн6, прн8, прн17) / лабораторно-практичні заняття, виконання і захист курсової роботи, проходження клінічної практики

Знання та розуміння предметної області та розуміння професії (зк3, фк20) / усна відповідь студента на занятті, участь у внутрішньокафедральних студентських конференціях

Здатність спілкування з нефахівцями своєї галузі (експертами інших галузей), працювати в міжнародному контексті (зк7, зк8, прн2, прн8) / усна відповідь студента на занятті, командний проект «Розробка заходів боротьби і профілактики з інвазійними захворюваннями продуктивних тварин»

Володіти знаннями з біобезпеки та біоетики, морально-етичними нормами, правилами і принципами використання біологічних агентів тощо (зк2, зк10, фк2, фк20, прн4, прн6, прн17) / усна відповідь студента на занятті

Програма вивчення дисципліни реалізується через проведення лекцій, лабораторно-практичних занять та самостійної роботи студентів. На вивчення дисципліни відведено 180 годин, в тому числі 36 годин лекційних, 60 годин лабораторно-практичних та 84 годин самостійних занять.

Формами проміжного контролю, які оцінюються на лабораторно-практичних заняттях, є: заповнений за темою заняття робочий зошит; усна відповідь студента на занятті; підготовка доповіді (у вигляді реферату) з презентацією за темою самостійної роботи; участь у внутрішньокафедральних студентських конференціях; командний проект «Розробка заходів боротьби і профілактики з інвазійними захворюваннями продуктивних тварин»; змістові модулі, залік, виконання і захист курсової роботи, проходження клінічної практики.

Формою підсумкової атестації є екзамен.

СТРУКТУРНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПАРАЗИТОЛОГІЯ ТА ІНВАЗІЙНІ ХВОРОБИ ПРОДУКТИВНИХ ТВАРИН

Напрямок 212 – Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза.

Освітньо-кваліфікаційний рівень - **Магістр**.

Обов'язкова компонента. Курс VI- VII.

СТРУКТУРНИЙ ПЛАН

Види занять та форми контролю		Обсяг за навчальним планом		Розподіл по семестрам	
				Денне навчання	
		кредит	годин	VI	VII
Всього годин по плану		6,0	180	90	90
у т. ч. аудиторних		3,4	102	38	58
самостійних		2,8	84	52	32
Із аудиторних лекцій		1,2	36	20	16
Лабораторних		2,0	60	18	42
Практичних		-	-	-	-
семінарських		-	-	-	-
Модуль (заліковий кредит)	I	3	90	90	
	II	1,5	45		45
	III	1,5	45		45
Контрольна робота					
Курсовий проект					*
Залік				*	
Екзамен підсумковий					*

**НАЗВА, ЗМІСТ, КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ
ДИСЦИПЛІНИ ТА ШИФРИ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВІДПОВІДНО
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІЙ ПРОГРАМІ**

НАЗВА МОДУЛІВ ТА ЇХ ЗМІСТ	Шифр компетентностей освітньої програми
<p>I. ЗАГАЛЬНА ПАРАЗИТОЛОГІЯ, ВЕТЕРИНАРНА ПРОТОЗООЛОГІЯ І ПРОТОЗООЗИ ПРОДУКТИВНИХ ТВАРИН, ВЕТЕРИНАРНА ТРЕМАТОДОЛОГІЯ І ТРЕМАТОДОЗИ ПРОДУКТИВНИХ ТВАРИН</p> <p>1.1. Загальна зоопаразитологія Встановлює рівень отриманих знань з основних питань загальної паразитології продуктивних тварин, засвоєння спеціальної термінології і основних понять дисципліни, біологічних основ паразитології, вчення про інвазійні хвороби.</p> <p>1.2. Ветеринарна протозоологія і протозоози продуктивних тварин Визначає рівень знань відносно загальних відомостей про найпростіших, ветеринарну протозоологію та протозойні хвороби продуктивних тварин: визначення, епізоотичні особливості, патогенез, клінічні ознаки, діагностика та диференційний діагноз, лікування та профілактика.</p> <p>1.3. Ветеринарна трематодологія і трематодози продуктивних тварин Визначається рівень знань з питань загальної гельмінтології і, зокрема, ветеринарної трематодології та трематодозів продуктивних тварин – їх діагностику, заходи боротьби, шляхи профілактики.</p> <p>Компетентності дисципліни: Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, пошуку, оброблення інформації з різних джерел (ЗК1, ЗК4, ЗК7, ЗК8, ФК1, ФК6, ПРН1, ПРН2, ПРН8); Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, застосовувати знання у практичних ситуаціях, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК2, ЗК3, ЗК9, ЗК10, ФК2, ФК4, ФК6, ФК20, ПРН2, ПРН4, ПРН6, ПРН8, ПРН17); Знання та розуміння предметної області та розуміння професії (ЗК3, ФК20); Здатність спілкування з нефaxівцями своєї галузі (експертами інших галузей), працювати в міжнародному контексті (ЗК7, ЗК8, ПРН2, ПРН8); Володіти знаннями з біобезпеки та біоетики, морально-етичними нормами, правилами і принципами використання біологічних агентів тощо (ЗК2, ЗК10, ФК2, ФК20, ПРН4, ПРН6, ПРН17).</p>	<p>ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10.</p> <p>ФК1, ФК2, ФК4, ФК6, ФК20</p> <p>ПРН1, ПРН2, ПРН4, ПРН6, ПРН8, ПРН17.</p>

<p>II. ВЕТЕРИНАРНА ЦЕСТОДОЛОГІЯ І ЦЕСТОДОЗИ ПРОДУКТИВНИХ ТВАРИН, ВЕТЕРИНАРНА НЕМАТОДОЛОГІЯ І НЕМАТОДОЗИ ПРОДУКТИВНИХ ТВАРИН</p>	<p>ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10.</p>
<p>1.1. Ветеринарна цестодологія і цестодози продуктивних тварин Визначається рівень знань з ветеринарної цестодології та цестодозів продуктивних тварин, зокрема, захворювань викликаних стрічковими червами як дорослими, так і личинковими їх стадіями.</p>	<p>ФК1, ФК2, ФК4, ФК6, ФК20</p>
<p>1.2. Ветеринарна нематодологія і нематодози продуктивних тварин Визначається рівень знань з ветеринарної нематодології і нематодозів продуктивних тварин: діагностика, заходи боротьби і шляхи профілактики захворювань, викликаних круглими червами підрядів оксіурата, аскарidata, стронгілята, трихурата, спірурата, філяріата та рабдітата.</p>	<p>ПРН1, ПРН2, ПРН4, ПРН6, ПРН8, ПРН17.</p>
<p>Компетентності дисципліни: Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, пошуку, оброблення інформації з різних джерел (ЗК1, ЗК4, ЗК7, ЗК8, ФК1, ФК6, ПРН1, ПРН2, ПРН8); Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, застосовувати знання у практичних ситуаціях, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК2, ЗК3, ЗК9, ЗК10, ФК2, ФК4, ФК6, ФК20, ПРН2, ПРН4, ПРН6, ПРН8, ПРН17); Знання та розуміння предметної області та розуміння професії (ЗК3, ФК20); Здатність спілкування з нефaxівцями своєї галузі (експертами інших галузей), працювати в міжнародному контексті (ЗК7, ЗК8, ПРН2, ПРН8); Володіти знаннями з біобезпеки та біоетики, морально-етичними нормами, правилами і принципами використання біологічних агентів тощо (ЗК2, ЗК10, ФК2, ФК20, ПРН4, ПРН6, ПРН17).</p>	

<p>III. ВЕТЕРИНАРНА АКАРОЛОГІЯ І АКАРОЗИ ПРОДУКТИВНИХ ТВАРИН. ВЕТЕРИНАРНА ЕНТОМОЛОГІЯ І ЕНТОМОЗИ ПРОДУКТИВНИХ ТВАРИН</p> <p>1.1. Ветеринарна акарологія і акарози продуктивних тварин Визначається рівень знань з питань ветеринарної акарології і акарозів продуктивних тварин, зокрема їх діагностики, заходів боротьби та шляхів профілактики.</p> <p>1.2. Ветеринарна ентомологія і ентомози продуктивних тварин Визначається рівень знань з питань ветеринарної ентомології і ентомозів продуктивних тварин, їх діагностики, заходів боротьби з ними та шляхів профілактики.</p> <p>Компетентності дисципліни: Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, пошуку, оброблення інформації з різних джерел (ЗК1, ЗК4, ЗК7, ЗК8, ФК1, ФК6, ПРН1, ПРН2, ПРН8); Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, застосовувати знання у практичних ситуаціях, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК2, ЗК3, ЗК9, ЗК10, ФК2, ФК4, ФК6, ФК20, ПРН2, ПРН4, ПРН6, ПРН8, ПРН17); Знання та розуміння предметної області та розуміння професії (ЗК3, ФК20); Здатність спілкування з нефхівцями своєї галузі (експертами інших галузей), працювати в міжнародному контексті (ЗК7, ЗК8, ПРН2, ПРН8); Володіти знаннями з біобезпеки та біоетики, морально-етичними нормами, правилами і принципами використання біологічних агентів тощо (ЗК2, ЗК10, ФК2, ФК20, ПРН4, ПРН6, ПРН17).</p>	<p>ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10.</p> <p>ФК1, ФК2, ФК4, ФК6, ФК20</p> <p>ПРН1, ПРН2, ПРН4, ПРН6, ПРН8, ПРН17.</p>
<p>Підсумковий контроль. Іспит Узагальнений тестовий зміст навчальної дисципліни, який об'єднує всі вищенаведені змістові модулі.</p>	

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАНЯТТЯ (ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС)

№ п/ п	Тема та план лекції	Кіль- кість годин	Рекомендо- вана література
Академічний модуль I. «Загальна паразитологія, ветеринарна протозоологія і протозоози продуктивних тварин, ветеринарна трематодологія і трематодози продуктивних тварин»			
1.	Основи загальної паразитології. Вчення про інвазійні хвороби. 1. Визначення паразитології, її зміст, місце в системі ветеринарних, медичних та біологічних дисциплін. 2. Коротка історія і наукові паразитологічні школи. 3. Вчення про природні вогнища. 4. Сучасна номенклатура інвазійних хвороб. Зоонози. 5. Біологічні та морфологічні адаптації паразитів до хазяїв. 6. Фактори патогенної дії паразитів на хазяїв. 7. Визначення термінів «інвазія» та «інвазійна хвороба». 8. Перебіг інвазійних хвороб. Паразитоносійство. 9. Епізоотичний процес за інвазійних хвороб. Поширення інвазійних хвороб та економічні збитки, спричинені ними. Джерела інвазії та шляхи зараження тварин збудниками інвазійних хвороб, фактори їх передачі. 10. Міграція, локалізація і фіксація паразитів в організмі хазяїна. 11. Основи біоекологічної профілактики інвазійних хвороб. Дезінвазія, дезінсекція та дезакаризація об'єктів навколишнього середовища.	2	1. [3...29] 2. [5...26] 3. [3...34]
2.	Систематика, морфолого-біологічна характеристика найпростіших. Піроплазмідози тварин (бабезіоз великої рогатої худоби, овець, коней). Кокцидіоз тварин (еймеріози жуйних тварин, птахів, кролів, свиней). 1. Характеристика найпростіших одноклітинних організмів. 2. Визначення захворювань. 3. Морфолого-біологічна характеристика збудників хвороб. 4. Епізоотологічні дані, імунітет, патогенез,	2	1. [29...73] 2. [335...373, 383...387, 391...396, 405...430] 3. [275...340]

	клінічні ознаки. 5. Діагностика, лікування і профілактика хвороб.		
3.	Ізоспоринози продуктивних тварин (саркоцистоз і токсоплазмоз тварин). Балантидіоз свиней. Гістомоноз індиків. Хвороби продуктивних тварин, спричинені прокаріотами (анаплазмоз жуйних тварин, бореліоз птахів). 1. Визначення захворювань. 2. Морфолого-біологічна характеристика збудників хвороб. 3. Епізоотологічні дані, імунітет, патогенез, клінічні ознаки. 4. Діагностика, лікування і профілактика хвороб.	2	1. [50...100] 2.[357...380, 387...403, 408...423, 428...430] 3.[316...358]
4.	Ціліофорози прісноводних риб: іхтіофтіріоз, хілодонельоз, триходинози. Сцифідіоз каналного сома. Мастігофорози прісноводних риб: іхтіободоз, еймеріози (кокцидіоз коропа та товстолобика). Міксоспоридіози риб: міксобольози коропових, мікроспоридіози. 1. Визначення захворювань. 2. Морфолого-біологічна характеристика збудників хвороб. 3. Епізоотологічні дані, імунітет, патогенез, клінічні ознаки. 4. Діагностика, лікування і профілактика хвороб.	2	4. [337...339]. 12. [263...301]. 35. [101...131].
5.	Ветеринарна гельмінтологія і гельмінтози тварин. Морфологічно-біологічна характеристика трематод продуктивних тварин. Трематодози продуктивних тварин: фасціольоз, дикроцеліоз жуйних, опісторхоз продуктивних тварин. Посмертна діагностика гельмінтозів. 1. Загальна характеристика типів і класів паразитичних червів. 2. Визначення і зміст, систематика і загальна характеристика класу трематод. 3. Визначення захворювань. 4. Характеристика збудників. 5. Діагностика і диференціальна діагностика. 6. Заходи боротьби і шляхи профілактики. 7. Посмертна діагностика гельмінтозів. Методи досліджень в гельмінтології: гельмінтоскопічні, гельмінтоларвоскопічні.	2	1.[101...140] 2. [27...49] 3. [35...71] 4.[126...133, 140...143] 5. [152...154]
6.	Трематодози риб. Моногенеози риб (дактилогіроз, гіродактільози), клонорхоз, метагоніоз, сангвінікольоз, диплостомоз,	2	4. [58...59]. 12. [303...342].

	<p>постодиплостомоз, тетракоцильоз.</p> <p>1. Визначення захворювань.</p> <p>2. Морфолого-біологічна характеристика збудників хвороб.</p> <p>3. Епізоотологічні дані, імунітет, патогенез, клінічні ознаки.</p> <p>4. Діагностика, лікування і профілактика хвороб.</p>		35. [14...34].
<p>Академічний модуль II.</p> <p>«Ветеринарна цестодологія і цестодози продуктивних тварин, ветеринарна нематодологія і нематодози продуктивних тварин»</p>			
7.	<p>Морфолого-біологічна характеристик цестод Ларвальні цестодози продуктивних тварин: цистицеркози (бовісний, овісний, целюлозний, тонуїкольний), ценуроз, ларвальні ехінококози та альвеококози.</p> <p>1. Визначення захворювань.</p> <p>2. Морфолого-біологічна характеристика збудників хвороб.</p> <p>3. Епізоотологічні дані, імунітет, патогенез, клінічні ознаки.</p> <p>4. Діагностика, лікування і профілактика хвороб.</p>	2	1.[151...223] 2. [57...73, 195...209] 3. [79...142]
8.	<p>Імагінальні цестодози продуктивних тварин: моніезіоз жуйних, гіменолепідіози птахів. Цестодози риб: кавіоз, каріофільоз, ботріоцефальоз, лігулідози.</p> <p>1. Визначення захворювань.</p> <p>2. Морфолого-біологічна характеристика збудників хвороб.</p> <p>3. Епізоотологічні дані, імунітет, патогенез, клінічні ознаки.</p> <p>4. Діагностика, лікування і профілактика хвороб.</p>	2	4. [96...99]. 12. [343...346]. 35. [45...67].
9.	<p>Морфолого-біологічна характеристика нематод. Аскарідатози продуктивних тварин (аскароз свиней, аскарідіоз птахів). Легеневі стронгілятози продуктивних тварин (диктіокаульоз жуйних, метастронгільоз свиней).</p> <p>1. Визначення захворювань.</p> <p>2. Характеристика збудників.</p> <p>3. Діагностика і диференціальна діагностика.</p> <p>4. Заходи боротьби і шляхи профілактики.</p>	2	1.[232...265] 2. [73...77, 109...113, 196...198] 3.[143...177] 4. [135...138, 175...178, 209...213]
10.	<p>Шлунково-кишкові стронгілятози продуктивних тварин (шлунково-кишкові стронгілятози жуйних, коней, езофагостомоз свиней, амідостомоз водоплавних птахів).</p> <p>1. Визначення захворювань.</p> <p>2. Характеристика збудників.</p>	2	1.[265...271] 2.[113...117] 3.[177...187] 4.[287...298] 5. [84...90, 145...147]

	3. Діагностика і диференціальна діагностика. 4. Заходи боротьби і шляхи профілактики.		6.[202...232]
11.	Трихуратози продуктивних тварин: трихуроз свиней і жуйних, трихінельоз свиней. 1. Визначення захворювань. 2. Характеристика збудників. 3. Діагностика і диференціальна діагностика. 4. Заходи боротьби і шляхи профілактики.	2	1.[307...324] 2. [94...96, 138...142, 187...191] 3.[256...264]
12.	Спіруратози водоплавних птахів: тетрамероз, стрептокарроз, ехінуріоз. Філяріатози продуктивних тварин: парафіляріоз коней, онхоцеркози великої рогатої худоби та коней. 1. Визначення захворювань. 2. Характеристика збудників. 3. Діагностика і диференціальна діагностика. 4. Заходи боротьби і шляхи профілактики.	2	1.[300...307] 2. [92...94, 217...221] 3.[239...248] 1.[324...332] 2. [96...102, 119...125, 184...186] 3.[248...253]
13.	Акантоцефальози свиней (макракаторинхоз). Нематодози прісноводних риб: філометроїдоз коропів та карасів, гепатикольоз, камаляноз, рафідаскарроз, скрябіланоз білого амура. Анізакідози морських риб. 1. Визначення захворювань. 2. Характеристика збудників. 3. Діагностика і диференціальна діагностика. 4. Заходи боротьби і шляхи профілактики.	2	4. [181...183, 179]. 12. [378...396]. 35. [68...100].
Академічний модуль III. «Ветеринарна акарологія і акарози продуктивних тварин. Ветеринарна ентомологія і ентомози продуктивних тварин»			
14, 15.	Морфолого-біологічна характеристика кліщів. Захворювання продуктивних тварин, спричинені паразитформними кліщами (аргазидози, дерманіссіози). Захворювання продуктивних тварин, спричинені акариформними кліщами (демодекоз, саркоптоз, псороптоз, хоріоптоз, кнемідокоптоз). 1. Визначення захворювань. 2. Характеристика збудників. 3. Діагностика і диференціальна діагностика. 4. Заходи боротьби і шляхи профілактика.	4	1.[348...380] 2.[247...253, 259...261, 263...267, 281...286] 3.[365...382, 394...399]
16.	Морфолого-біологічна характеристика комах. Захворювання продуктивних тварин, спричинені комахами: овові хвороби (гіподермоз, гастрофільоз, естроз, рінестроз), симуліотоксикоз, вольфартиоз.	2	1.[403...440] 2.[287...297, 307...312, 321...330] 3.[404...450]

	1. Визначення захворювань. 2. Характеристика збудників. 3. Діагностика і диференціальна діагностика. 4. Заходи боротьби і шляхи профілактики.		
17.	Захворювання продуктивних тварин, спричинені безкрилими комахами: мелофагоз овець, сифункулятози, маллофагози, сифонаптерози. 1. Визначення захворювань. 2. Характеристика збудників. 3. Діагностика і диференціальна діагностика. 4. Заходи боротьби і шляхи профілактики.	2	1.[440...442] 2.[301...305, 312...318, 330...331] 3.[451...457]
17.	Крустацеози прісноводних риб: ергазильоз, сінергазильоз, лернеоз, аргульоз. 1. Визначення захворювань. 2. Характеристика збудників. 3. Діагностика і диференціальна діагностика. 4. Заходи боротьби і шляхи профілактики.	2	1.[440...442] 2.[301...305, 312...318, 330...331] 3.[451...457]

ЛАБОРАТОРНО-ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	Тема	Перелік завдань лабораторних робіт для виконання студентами	Кількість годин	Методичне і технічне забезпечення
Змістовий модуль I. «Загальна паразитологія, ветеринарна протозоологія і протозоози продуктивних тварин, ветеринарна трематодологія і трематодози продуктивних тварин»				
1.	Ознайомчо-ввідне заняття. Історія кафедри. Методика вивчення дисципліни, задачі кафедри. Техніка безпеки. Методика виконання курсової роботи. Підручники і навчальні посібники.	1. Історія кафедри. 2. Методологія вивчення дисципліни, техніка безпеки і особистої гігієни в умовах кафедри і на виробництві. 3. Ознайомлення із спеціальною літературою. 4. Особливості виконання курсової роботи.	2	М – 1, 4 ТЗ – 1
2.	Діагностика і диференціальна діагностика бабезіозів у великої рогатої худоби, овець, коней. Відпрацювання техніки лабораторної діагностики групи кровопаразитарних протозоозів тварин.	1. Вдома підготувати тему і здати її під час заняття. 2. Вивчити за допомогою мікроскопу і таблиць морфологію бабезіїд. 3. Замалювати їх, підписати основні органоїди паразита. Закріпити знання з посмертної діагностики бабезіодозів та лікування тварин. 4. Освоїти техніку зажиттєвої і посмертної лабораторної діагностики групи кровопаразитарних протозоозів продуктивних тварин: приготування і фарбування тонкого мазка крові чи іншого субстрату, товстої краплі, приготування розчавленої краплі. 5. Завізувати у викладача виконану роботу.	2	М – 1, 4, 9, 10, 16 ТЗ – 2, 4
3.	Діагностика і диференціальна діагностика еймеріозів курей, кролів, великої	1. Тему підготувати вдома і в процесі заняття здати її. 2. Вивчити морфологічні ознаки збудників цих захворювань. 3. Замалювати їх, підписати	2	М – 1, 4, 6, 7, 8, 28, 29 ТЗ – 5

	рогатої худоби, овець, свиней.	структури, які мають діагностичне значення. 4. Виконану роботу завізувати у викладача.		
4.	Діагностика і диференціальна діагностика ізоспоринозів (токсоплазмоз, саркоцистоз) продуктивних тварин.	1. Тему підготувати вдома і в процесі заняття здати її. 2. Вивчити морфологічні ознаки збудників токсоплазмозу, саркоцистозу, замалювати їх. 3. Ознайомитися з особливостями лікування і профілактики ізоспоринозів. 4. Виконану роботу завізувати у викладача.	2	М – 1, 4, 16 ТЗ – 6
5.	Діагностика і диференціальна діагностика гістомонозу індиків, балантидіозу свиней, хвороб продуктивних тварин, спричинених прокаріотами (анаплазмоз, бореліоз).	1. Тему підготувати вдома і в процесі заняття здати її. 2. Вивчити морфологічні ознаки збудників гістомонозу, балантидіозу, анаплазмозу, бореліозу, замалювати їх. 3. Ознайомитися з особливостями лікування і профілактики цих хвороб. 4. Виконану роботу завізувати у викладача.	2	М – 1, 4 ТЗ – 7
6.	Діагностика і диференціальна діагностика ціліофорозів прісноводних риб: іхтіофтіріоз, хілодонельоз, триходинози. Сцифідіоз каналного сома. Мастігофорози прісноводних риб: іхтіободоз, еймеріози (кокцидіоз коропа та товстолобика). Міксоспоридіози риб: міксобольози коропових, мікроспоридіози.	1. Тему підготувати вдома і в процесі заняття здати її. 2. Вивчити морфологічні ознаки збудників ціліофорозів прісноводних риб. 3. Замалювати їх, підписати структури, які мають діагностичне значення. 3. Ознайомитися з особливостями лікування і профілактики цих хвороб. 4. Виконану роботу завізувати у викладача.	2	М – 29, 32 ТЗ – 217 (2), 218 (2), 219, 220 (2).

7.	Відпрацювання техніки лабораторної діагностики кокцидідозів тварин (методи Фюлеборна, Дарлінга, приготування і дослідження нативного мазка і зскрібка з внутрішніх органів). Відпрацювання техніки прижиттєвої і посмертної діагностики гельмінтозних інвазій тварин.	1. Підготувати тему вдома. 2. Відпрацювати основні методи лабораторної копроскопічної діагностики кокцидідозів та гельмінтозів тварин: гельмінтокопроскопічні та гельмінтоовоскопічні. 3. Відпрацювати техніку гельмінтоскопічних досліджень – МПС, Фюлеборна, Дарлінга, Щербовича, Вишняускаса на нативному матеріалі. 4. Отримані результати звірити з табличними чи у викладача. 5. Відпрацювати основні методики посмертних гельмінтоскопічних досліджень тварин за академіком К.І. Скрябіним.	2	М – 1, 4, 11, 16 ТЗ – 9, 10
8.	Ветеринарна гельмінтологія. Характеристика гельмінтів класу <i>Trematoda</i>. Діагностика і диференціальна діагностика фасціольозу, дикроцеліозу, опісторхозу продуктивних тварин.	1. Тему підготувати вдома і здати в процесі заняття 2. Вивчити основні ознаки гельмінтів класу <i>Trematoda</i> . 3. Вивчити морфологічні ознаки фасціол, дикроцелій, опісторхісів, ехіностоматид та їх овоскопічних елементів, замалювати їх. 4. Ознайомитися із зразками антгельмінтиків. 5. Виконану роботу завізувати у викладача.	2	М – 1, 4, 11, 12, 13, 15, 16, 28, 29 ТЗ – 11, 15
9.	Діагностика і диференціальна діагностика трематодозів (клонорхоз, метагоніоз, сангвінікольоз, диплостомоз, постодиплостомоз, тетракотильоз) та моногенеозів (дактилогіроз, гіродактільози) риб.	1. Тему підготувати вдома і здати в процесі заняття. 2. Вивчити особливості будови збудників моногеозів та трематодозів риб, замалювати їх. 3. Ознайомитися з особливостями лікування і профілактики цих хвороб. 4. Виконану роботу завізувати у викладача.	2	М – 29, 32 ТЗ – 214, 215 (2), 218.

Змістовний модуль II. «Ветеринарна цестодологія і цестодози продуктивних тварин, ветеринарна нематодологія і нематодози продуктивних тварин»

10.	<p>Характеристика гельмінтів класу <i>Cestoda</i>. Діагностика і диференціальна діагностика цистицеркозів бовісного, овісного і целюлозного у тварин.</p>	<p>1. Тему підготувати вдома і в процесі заняття здати. 2. Вивчити особливості морфологічної будови личинок цестод, цистицерків, замалювати їх. 3. Ознайомитися з дефінітивними хазяями. 4. Ознайомитися з особливостями лікування і профілактики цистицеркозів продуктивних тварин. 5. Виконану роботу завізувати у викладача.</p>	2	М – 2, 4, 11, 15, 16 ТЗ – 16, 18
11.	<p>Діагностика і диференціальна діагностика цистицеркозів серозних покривів у тварин (тенуїкольного, пізіформного), ценурузу у овець.</p>	<p>1. Тему підготувати вдома і в процесі заняття здати. 2. Вивчити особливості морфологічної будови ценура. 3. Ознайомитися із заходами їх профілактики і боротьби з цистицеркозами тенуїкольним, пізіформним у тварин, ценурузу у овець. 4. Виконану роботу завізувати у викладача.</p>	2	М – 2, 4, 11, 15, 16 ТЗ – 18
12.	<p>Діагностика і диференціальна діагностика ехінококозу, альвеококозу ларвальних у тварин.</p>	<p>1. Тему підготувати вдома і в процесі заняття здати. 2. Вивчити особливості морфологічної будови ехінокока і альвеокока. 3. Ознайомитися із заходами профілактики і боротьби з ехінококозом, альвеококозом ларвальними. 4. Виконану роботу завізувати у викладача.</p>	2	М – 2, 4, 11, 15, 16 ТЗ – 18
13.	<p>Характеристика гельмінтів підряду <i>Anoplocephalata</i>. Діагностика і диференціальна діагностика аноплогоцефаліозів жуйних і коней. Діагностика і</p>	<p>1. Тему підготувати і здати в процесі заняття. 2. Вивчити і замалювати основні діагностичні ознаки аноплогоцефаліат жуйних і коней та дрепанідотеній і гіменолепісів у птахів. 3. Ознайомитися із зразками антгельмінтних засобів.</p>	2	М – 2, 4, 11, 15, 32 ТЗ – 21, 22

	диференціальна діагностика гіменолепідозів у водоплавних птахів.	4. Виконану роботу завізувати у викладача.		
14.	Діагностика і диференціальна діагностика цестодозів риб: кавіозу, каріофільозу, ботріоцефальозу, лігулідозів.	1. Тему підготувати і здати в процесі заняття. 2. Вивчити і замалювати основні діагностичні ознаки збудників цестодозів риб. 3. Ознайомитися із зразками антгельмінтних засобів. 4. Виконану роботу завізувати у викладача.	2	М – 2, 4, 11, 15, 32 ТЗ – 21, 22
15.	Характеристика нематод підряду <i>Oxurata</i>. Діагностика і диференціальна діагностика оксіуратозів у продуктивних тварин (гетеракозу птахів, пасалуроцу кролів).	1. Підготовлену вдома тему здати в процесі заняття. 2. Вивчити морфологічні ознаки оксіурат, їх овоскопічних елементів, замалювати їх. 3. Ознайомитися із зразками антгельмінтних засобів. 4. Виконану роботу завізувати у викладача.	2	М – 2, 4, 11, 15 ТЗ – 26, 27
16.	Характеристика нематод підряду <i>Ascaridata</i>. Діагностика і диференціальна діагностика аскаридатозів у свиней, коней, птахів.	1. Підготовлену вдома тему здати в процесі заняття. 2. Вивчити морфологічні ознаки аскаридат, їх овоскопічних елементів. 3. Ознайомитися із зразками антгельмінтних засобів. 4. Виконану роботу завізувати у викладача.	2	М – 2, 4, 11, 15 ТЗ – 28, 29
17.	Характеристика нематод підряду <i>Strongylata</i>. Діагностика і диференціальна діагностика легеневих стронгілятозів у продуктивних тварин.	1. Підготовлену вдома тему здати в процесі заняття. 2. Вивчити морфологічні ознаки легеневих стронгілят коней. 3. Ознайомитися із зразками антгельмінтних засобів. 4. Виконану роботу завізувати у викладача.	2	М – 2, 4, 11, 15 ТЗ – 32 М – 2, 4, 11, 15, 17 ТЗ – 33
18.	Діагностика і диференціальна діагностика стронгілятозів	1. Підготовлену вдома тему здати в процесі заняття. 2. Вивчити морфологічні ознаки стронгілят – паразитів шлунково-	2	М – 2, 4, 11, 15 ТЗ – 32 М – 2, 4, 11,

	травного тракту у жуйних, однокопитних, свиней, водоплавних птахів.	кишкового тракту жуйних (хабертій, езофагостом, буностом, нематодір, гемонхів), стронгілід коней, езофагостом свиней, амідостом водоплавних птахів. 3. Ознайомитися із зразками антгельмінтних засобів. 4. Виконану роботу завізувати у викладача.		15, 17 ТЗ – 33
19.	Характеристика нематод підряду <i>Trichurata</i>. Діагностика і диференціальна діагностика трихурозів і трихінельозу у продуктивних тварин.	1. Тему підготувати вдома і здати в процесі заняття. 2. Вивчити морфологічні ознаки трихурисів та трихінел, замалювати їх. 3. Ознайомитися із зразками антгельмінтних засобів. 4. Виконану роботу завізувати у викладача.	2	М – 2, 4, 11, 15, 16, 33 ТЗ – 37, 38
20.	Характеристика нематод підряду <i>Spirurata</i> та <i>Filariata</i>. Діагностика і диференціальна діагностика спіруратозів, парафіляріозу і онхоцеркозу у продуктивних тварин.	1. Тему підготувати вдома і здати в процесі заняття. 2. Вивчити морфологічні ознаки спірурат великої рогатої худоби (телязій) та водоплавної птиці (тетрамересів, стрептокар, ехінурій), філяріат (парафілярій, онхоцерків), замалювати їх. 3. Ознайомитися із зразками антгельмінтних засобів. 4. Виконану роботу завізувати у викладача.	2	М – 2, 4, 11, 15, 16, 18, 19 ТЗ – 39, 40, 41, 42
21.	Діагностика і диференціальна діагностика акантоцефальозів у продуктивних тварин (макракенторинхозу свиней, філікольозу, поліморфозу птахів), стронгілоїдозів у молодняка тварин	1. Тему підготувати вдома і здати в процесі заняття. 2. Вивчити морфологічні ознаки збудників макракенторинхозу свиней, філікольозу, поліморфозу птахів, їх овоскопічних елементів, замалювати їх. 3. Ознайомитися із зразками антгельмінтних засобів. 4. Виконану роботу завізувати у викладача.	2	М – 2, 4, 11, 15, 16, 19 ТЗ – 134, 135, 136, 137, 189 (2), 193, 194.
22.	Діагностика і диференціальна діагностика нематодозів	1. Тему підготувати вдома і здати в процесі заняття. 2. Вивчити морфологічні ознаки збудників філометроїдозу коропів	1	М – 29, 32 ТЗ – 210 (2), 225

	прісноводних риб: філометроїдоз коропів та карасів, гепатикольоз, камаліноз, рафідаскаріоз, скрябіланоз білого амура. Анізакідози морських риб.	та карасів, гепатикольозу, камалінозу, рафідаскаріозу, скрябіланозу білого амуру, анізакідозів морських риб. 3. Ознайомитися із зразками антгельмінтних засобів. 4. Виконану роботу завізувати у викладача.		
Змістовний модуль III. «Ветеринарна акарологія і акарози продуктивних тварин. Ветеринарна ентомологія і ентомози продуктивних тварин»				
23.	Характеристика членистоногих підкласу <i>Acari</i>. Паразитиформні кліщі. Основи морфологічної і біологічної диференціації іксодид, аргасид та дерманіссид до роду.	1. Тему підготувати вдома і здати в процесі заняття. 2. За морфологічними ознаками провести диференціацію кліщів до роду. 3. Замалювати представника кожної родини. 4. Ознайомитися з рекомендованими акарицидами. 5. Виконану роботу завізувати у викладача.	2	М – 3, 4, 20, 22, 25, 26, 27 ТЗ – 46, 47, 48
24.	Діагностика і диференціальна діагностика саркоптидозів продуктивних тварин (саркоптозу тварин, кнемідокоптозу птахів).	1. Тему приготувати вдома і здати в процесі заняття. 2. Вивчити морфологічні ознаки представників родини <i>Sarcoptidae</i> . 3. Замалювати, підкресливши основні діагностичні їх структури. 4. Ознайомитися з рекомендованими акарицидами. 5. Виконану роботу завізувати у викладача.	2	М – 3, 4, 16 ТЗ – 49
25.	Діагностика і диференціальна діагностика псороптозу хоріоптозу і демодекозу у продуктивних тварин.	1. Тему, підготовлену вдома, здати на занятті. 2. Вивчити морфологічні ознаки кліщів родів <i>Psoroptes</i> , <i>Chorioptes</i> та <i>Demodex</i> , замалювати їх. 3. Ознайомитися з особливостями лікувальних процедур. 4. Виконану роботу завізувати у викладача.	2	М – 3, 4 ТЗ – 50, 51, 52
26.	Овові хвороби тварин. Діагностика і диференціальна	1. Тему підготувати вдома, здати на занятті. 2. Вивчити морфологічні ознаки	2	М – 3, 4 ТЗ – 56

	діагностика гіподермозу великої рогатої худоби, естрозу у овець і рінестрозу однокопитних.	різних стадій гіподерм, еструсів, рінеструсів. 3. Ознайомитися з рекомендованими інсектицидами. 4. Виконану роботу завізувати у викладача.		
27.	Зоофільні некровосисні мухи, їх диференціація до родини. Діагностика вольфартиозу у тварин.	1. Тему приготувати вдома, здати на занятті. 2. Вивчити морфологічні ознаки представників родин <i>Muscidae</i> , <i>Sarcophagidae</i> та <i>Calliphoridae</i> . 3. Ознайомитися з рекомендованими інсектицидами. 4. Виконану роботу завізувати у викладача.	2	М – 3, 4, 21 ТЗ – 61-63
28.	Двокрилі кровосисні комахи (гнус): гедзі, мошки, мокреці, комарі, кровосисні мухи та кровососки, диференціація їх до родини.	1. Тему приготувати вдома, здати на занятті. 2. Вивчити морфологічні ознаки компонентів гнусу. 3. Ознайомитися з рекомендованими інсектицидами. 4. Виконану роботу завізувати у викладача.	2	М – 3, 4 ТЗ – 59-60
29.	Безкрилі комахи. Морфолого-біологічна диференціація збудників маллофагозів, сифункулятозів і сифонаптерозів тварин.	1. Тему підготувати вдома, здати на занятті. 2. Вивчити морфологічні ознаки комах. 3. Ознайомитися із зразками інсектицидів. 4. Виконану роботу завізувати у викладача.	2	М – 3, 4, 21, 25, 26, 27 ТЗ – 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67
30.	Діагностика і диференціальна діагностика крустацеозів прісноводних риб (ергазильоз, синергазильоз, лернеоз, аргульоз).	1. Тему підготувати вдома, здати на занятті. 2. Вивчити морфологічні ознаки збудників, замалювати їх. 3. Ознайомитися з рекомендованими лікувальними засобами. 4. Виконану роботу завізувати у викладача.	2	М – 29 ТЗ – 208. (2)

САМОСТІЙНА РОБОТА

Назва модулів	Контрольні питання та завдання для самостійного вивчення	Кількість годин	Форма звітності та контролю
Змістовий модуль I. «Загальна паразитологія, ветеринарна протозоологія і протозоози продуктивних тварин, ветеринарна трематодологія і трематодози продуктивних тварин»			
Загальна зоопаразитологія	Особливості епізоотології протозоозів, гельмінтозів і акаро-ентомозів тварин. Вчення Е.Н. Павловського про природну осередкованість трансмісивних хвороб. Особливості імунітету при протозоозах, гельмінтозах, акаро-ентомозах тварин. Основи профілактики інвазійних хвороб.	8	На вибір студента (за погодженням з викладачем) обрати тему доповіді, підготувати презентацію об'ємом 20–25 слайдів з представленням доповіді на студентській кафедральній конференції, робочий зошит.
Ветеринарна протозоологія і протозоози продуктивних тварин	Еймеріози інших видів птахів водоплавних і сухоподільних (крім курей). Трихомоноз великої рогатої худоби, свиней, птахів. Визначення, характеристика збудників, епізоотологія, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	6	
	Ізоспороз свиней. Криптоспоридіоз жуйних. Визначення, характеристика збудників, епізоотологія, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	6	
Ветеринарна трематодологія і трематодози продуктивних тварин	Трематодози водоплавних птахів – ехіностоматидози і нотокотилідози. Визначення, характеристика збудників, епізоотологічні дані, клінічний прояв, діагностика і диференціальна діагностика, лікування та шляхи профілактики.	6	
Змістовний модуль II. «Ветеринарна цестодологія і цестодози продуктивних тварин, ветеринарна нематодологія і нематодози продуктивних тварин»			

Ветеринарна цестодологія і цестодози продуктивних тварин	Цистицеркоз овівний. Тізаниєзоз, авітеліноз жуйних. Визначення, характеристика збудників, епізоотологічні дані, клінічний прояв, діагностика, лікування та профілактика.	10	На вибір студента (за погодженням з викладачем) обрати тему доповіді, підготувати презентацію об'ємом 20–25 слайдів з представленням доповіді на студентській кафедральній конференції, робочий зошит.
Ветеринарна нематодологія і нематодози продуктивних тварин (ч. 1)	Протостронгілози дрібної рогатої худоби: мюлеріоз. Визначення, характеристика збудників, епізоотологічні дані, клінічний прояв, діагностика, лікування та профілактика.	4	
	Неоаскароз жуйних. Визначення, характеристика збудників, епізоотологічні дані, клінічний прояв, діагностика, лікування та профілактика.	2	
Змістовний модуль III. «Ветеринарна акарологія і акарози продуктивних тварин, ветеринарна ентомологія і ентомози продуктивних тварин»			
Ветеринарна акарологія і акарози продуктивних тварин	Аргасиди і дерманісиди. Морфолого-біологічна характеристика паразитів та заходи боротьби з ними.	6	На вибір студента (за погодженням з викладачем) обрати тему доповіді, підготувати презентацію об'ємом 20–25 слайдів з представленням доповіді на студентській кафедральній конференції, робочий зошит.
	Саркоптидоза інших (крім свиней) видів тварин. Визначення, характеристика збудників, епізоотологічні дані, клінічний прояв, діагностика, лікування та профілактика.	4	
	Псороптози тварин. Визначення, характеристика збудників, епізоотологічні дані, клінічний прояв, діагностика, лікування та профілактика.	4	
	Лістрофороз та хейлетіоз кролів. Епідермоптоз та сирингофіліоз птиці. Акарапоз бджіл. Варооз бджіл. Визначення, характеристика збудника, епізоотологічні дані, клінічний прояв, діагностика, лікування та профілактика.	10	
Ветеринарна ентомологія і ентомози продуктивних	Дерматобіоз великої рогатої худоби, кривеліоз кіз. Визначення, характеристика збудників, епізоотологічні дані,	6	

тварин	клінічний прояв, діагностика, лікування та їх профілактика.		
	Гіпобоскоз та мелофагоз тварин. Характеристика збудників. Боротьба з ними і шляхи профілактики.	6	
	Малофаги, блохи і клопи. Морфолого-біологічна їх характеристика. Боротьба з ними.	6	
Разом		84	3 доповіді

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Паразитология и инвазионные болезни животных: учебник / М.Ш. Акбаев, А.А. Водянов, Н.Е. Косминков и др.; под ред. М.Ш. Акбаева. – М.: КолосС, 2002. – 743 с.
2. Паразитология и инвазионные болезни сельскохозяйственных животных: учебник / К.И. Абуладзе, Н.В. Демидов, А.А. Непоклонов и др.; под ред. К.И. Абуладзе. – М.: Агропромиздат, 1990. – 464 с.
3. Паразитологія та інвазійні хвороби сільськогосподарських тварин: підручник / В.К. Чернуха, Ю.Г. Артеменко, В.Ф. Галат та ін.; за ред. В.К. Чернухи. – К.: Урожай, 1996. – 448 с.
4. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: підручник / В.Ф. Галат, А.В. Березовський, Н.М. Сорока, М.П. Прус; за ред. В.Ф. Галата. – К.: Урожай, 2009. – 368 с.
5. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: підручник / В.Ф. Галат, А.В. Березовський, М.П. Прус, Н.М. Сорока; за ред. В.Ф. Галата. – К.: Вища освіта, 2003. – 464 с.
6. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. практикум: навч. посібник / В.Ф. Галат, А.В. Березовський, М.П. Прус, Н. М. Сорока. – К.: Вища освіта, 2004. – 238 с.
7. Практикум із паразитології / В.Ф. Галат, Ю.Г. Артеменко, М.П. Прус та ін.; за ред. В.Ф. Галата. – К.: Урожай, 1999. – 192 с.
8. Практикум по диагностике инвазионных болезней сельскохозяйственных животных / К.И. Абуладзе, Н.В. Павлова, В.И. Потемкин и др.; под ред. К.И. Абуладзе. – М.: Колос, 1984. – 256 с.
9. Аветісян Г.А., Губін В.О., Шевчук М.К. Карпатські бджоли: Довідник. – Ужгород: Карпати, 1989. – 220с.
10. Атлас гельмінтів тварин / І.С. Дахно, А.В. Березовський, В.Ф. Галат та ін. – К.: Ветінформ, 2001. – 118 с
11. Безсонов А.О. Трихинельоз свиней. – К., 1977
12. Болезни рыб и основы рыбоводства / Под ред. Грищенко Л.И. – М.: Колос, 1999. – 456 с.
13. Болезни рыб: Справочник / Под ред. В.С. Осетрова – М.: Агропромиздат, 1989
14. Болезни собак и кошек / Под ред. А.И. Мазуркевича. – К.: Урожай, 1996. – 328 с.
15. Болезни собак / Под. ред. В.А. Лукьяновского. – М.: Россельхозиздат, 1988. – 383 с.
16. Братюха С.И. и др. Болезни пушных зверей. – К.: Урожай, 1987. – 184 с.
17. Васильков Г.В. Гельминтозы рыб. – М.: Колос, 1983
18. Гапонова В.С., Гробов О.Ф. Клещевые болезни пчел. – М.: Россельхозиздат, 1987.
19. Гельмінтози жуйних. Під ред. Шумаковича. – М., 1968
20. Гробов О.Ф., Лихотин А.К. Болезни и вредители пчел. – М.: Агропромиздат, 1989
21. Гробов О.Ф., Смирнов А.М., Павлов В.Т. Болезни и вредители медоносных пчел. – М.: Агропромиздат, 1987.

22. Демидов Н.В. Гельминтозы животных. – М.: Агропромиздат, 1987. – 335с.
23. Закон України про ветеринарну медицину (офіційне видання). – К.: Ветінформ, 2002. – 43 с.
24. Законодавство України про ветеринарну медицину / За ред. П.П. Достоевського та В.І. Хоменка. – К.: Урожай, 1999. – 590 с.
25. Колабский Н.А., Пашкин П.И. Кокцидиозы сельскохозяйственных животных. – Л.: Колос, 1974. – 160 с.
26. Котельников Г.О. Гельминтологические исследования животных и окружающей среды: Справочник. – М.: Колос, 1983. – 208 с.
27. Лабораторна діагностика інвазійних хвороб риб. – Львів, 2001. – 204с.
28. Микитюк Т.В., Якубчак О.М. Хвороби прісноводних риб. – К.: Урожай, 1992. – 160 с.
29. Петроченко В.И., Котельников Г.А. Гельминтозы птиц. – М.: Колос, 1976. – 352 с.
30. Поляков В.А. и др. Ветеринарная энтомология и арахнология. – М.: Агропромиздат, 1990.
31. Протозойные болезни сельскохозяйственных животных / Под ред. Н.И. Степановой. – М.: Колос, 1982. – 352 с.
32. Скрябін К.І. Основи нематодології. – М., 1964
33. Справочник ветеринарных препаратов / Под ред. П.П. Достоевского. – К.: Урожай, 1986. – 352 с.
34. Справочник по болезням жвачных. Под ред. В.К. Чернухи. – К.: Урожай, 1987. – 387 с.
35. Сондак В.В., Грицик О.Б., Рудь О.Г. Інвазійні хвороби риб: Навч. посібник. – Рівне: НУВГП, 2006. – 145 с.

**ПЕРЕЛІК МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ
ЛАБОРАТОРНИХ (ПРАКТИЧНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ (М)**

Назва методичних розробок, таблиць, мультимедійних презентацій	Примітка: при необхідності зазначається в яких темах використовується
Робочий зошит для лабораторно-практичних занять з паразитології / Ю.О. Приходько, В.І. Бирка, О.В. Мазанний та ін. – Х., 2008. – Ч. 1. – 60 с.	М-1
Робочий зошит для лабораторно-практичних занять з паразитології / Ю.О. Приходько, В.І. Бирка, О.В. Мазанний та ін. – Х., 2009. – Ч. 2. – 96 с.	М-2
Робочий зошит для лабораторно-практичних занять з паразитології / Ю.О. Приходько, В.І. Бирка, О.В. Нікіфорова та ін. – Х., 2008. – Ч. 3 – 60 с.	М-3
Методи лабораторної діагностики паразитарних хвороб тварин (методичні рекомендації до виконання навчально-клінічної та виробничої практик з паразитології) / Ю.О. Приходько, В.І. Бирка, О.В. Федорова та ін. – Х., 2008. – 45 с.	М-4
Пономаренко В.Я. Основи загальної паразитології (Навчальний посібник). – Х., 1999. – 39 с.	М-5
Пономаренко А.Н. Методические рекомендации для самостоятельной работы студентов ветеринарного факультета по теме «Прижизненная и посмертная диагностика эймериозов животных, их лечение и профилактика». – Х., 1991. – 11 с.	М-6
Пономаренко В.Я., Пономаренко А.М., Коломацький О.П. Рекомендації з діагностики, лікування та профілактики еймеріозу (кокцидіозу) великої рогатої худоби. – Х., 1999. – 9 с.	М-7
Чернуха В.К., Гостев Д.И. Методические рекомендации по диагностике, лечению и профилактике кокцидиоза свиней. – Х., 1988. – 8 с.	М-8
Діагностика та заходи боротьби з бабезіозом собак (рекомендації) / М.П. Прус, А.В. Березовський, В.Ф. Галат та ін. – К., 2002. – 8 с.	М-9
Чернуха В.К. Методические рекомендации по диагностике, лечению и профилактике балантидиоза свиней, анаплазмоза жвачных и боррелиоза птиц для студентов ФВМ и слушателей курсов повышения квалификации. – Х., 1997. – 13 с.	М-10
Галат В.Ф., Березовський А.В., Сорока Н.М. Методичні вказівки з діагностики гельмінтозів тварин. – К.: Ветінформ, 2004. – 54 с.	М-11
Приходько Ю.О., Бирка В.І., Мазанний О.В. Рекомендації щодо діагностики та заходів боротьби з фасціольозно-	М-12

парафістомозними інвазіями жуйних тварин в умовах Сходу України. – Х., 2006. – 18 с.	
Березовський А.В., Галат В.Ф., Шевченко А.М. Діагностика та заходи боротьби з парамфістоматидозами великої рогатої худоби (методичні рекомендації). – К.: Ветінформ, 2006. – 20 с.	М-13
Кузовкин Е.М., Стегний Б.Т. Мероприяття по пастбищной профілактике дикроцелиоза овец в условиях Украины (методические рекомендации). – Х., 2002. – 46 с.	М-14
Рекомендації про заходи боротьби з гельмінтозами жуйних тварин / А.В. Березовський, В.Ф. Галат, Н.М. Сорока та ін. – К.: Ветінформ, 2002. – 36 с.	М-15
Лабораторна діагностика паразитарних захворювань м'ясоїдних (методичні рекомендації) / С.В. Павленко, Л.І. Луценко, О.О. Міщенко та ін. – К.: Ветінформ, 2005. – 46 с.	М-16
Рекомендації з діагностики, лікування та профілактики стронгілятозів шлунково-кишкового тракту жуйних тварин / В.С. Шеховцов, Л.І. Луценко, Ю.О. Приходько, та ін. – Х., 2000. – 28 с.	М-17
Машкей І.А., Пономаренко В.Я., Федорова О.В. Рекомендації з діагностики, лікування та профілактики телязіозу великої рогатої худоби. – Х., 2003. – 10 с.	М-18
Методичні вказівки з діагностики філяріатозів тварин та стратегія основних лікувально-профілактичних заходів при них / Н.М. Сорока, А.В. Березовський, В.Ф. Галат та ін. – К.: Ветінформ, 2002. – 26 с.	М-19
Приходько Ю.О., Пономаренко В.Я., Нікіфорова О.В. Рекомендації про заходи боротьби з іксодовими кліщами. – Х., 2005. – 33 с.	М-20
Котляр В.И., Пономаренко В.Я. Мероприяття по борьбе с мухами на животноводческих фермах и пастбищах (методические указания для слушателей ФПК). – Х., 1988. – 22 с.	М-21
Котляр В.І. Захист сільськогосподарських тварин від іксодових кліщів (Методичні вказівки). – Х., 1998. – 13 с.	М-22
Методичні рекомендації з написання дипломної роботи / М.Є. Павлов, В.П. Кошовий, І.М. Щетинський та ін. – Х. – 2003. – 18 с.	М-23
Епідеміологія, клініка, лабораторна діагностика, профілактика і лікування бореліозів, що переносяться іксодовими кліщами (хвороби Лайма) / І. Акімов, І. Виноград, Г. Білецька та ін. – К., 1998. – 15 с.	М-24
Методичні рекомендації з діагностики, профілактики та лікування основних інвазійних захворювань бджіл для студентів ФВМ та слухачів ФПК / А.М. Пономаренко, В.Я. Пономаренко, В.К. Чернуха та ін. – Х., 1997. – 15 с.	М-25

Методические рекомендации по диагностике, профилактике и лечению основных инвазионных болезней пчел для студентов факультета ветеринарной медицины и слушателей курсов повышения квалификации / Е.В. Руденко, И.Г. Маслий, С.М. Немкова та ін. – Х., 1997. – 19 с.	М-26
Діагностика і стратегія основних заходів щодо боротьби і лікування інвазійних хвороб медоносної бджоли (Методичні вказівки для фахівців практичної ветеринарної медицини, студентів факультету ветеринарної медицини вищих навчальних закладів та слухачів курсів підвищення кваліфікації з паразитології) / Е.В. Руденко, И.Г. Маслий, С.М. Немкова, О.В. Свиридов – К.: Ветінформ, 2005. – 38 с.	М-27
Чернуха В.К., Пономаренко А.Н. Методические рекомендации по диагностике, профилактике и лечению основных инвазионных болезней рыб. – Х., 1997. – 34 с.	М-28
Приходько Ю.А., Пономаренко А.Н. Методические рекомендации по диагностике, профилактике и лечению основных инвазионных болезней рыб. – Х., 2005. – 34 с.	М-29
Приходько Ю.О., Бирка В.І. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з паразитології і інвазійних хвороб тварин для студентів 3-4 курсів факультету ветеринарної медицини. – Х., 2004. – 12 с.	М-30
Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Паразитологія та інвазійні хвороби продуктивних тварин» (для студентів III–IV курсів другого (магістерського) рівня вищої освіти на основі ПЗСО за спеціальністю 212 – Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза) / Ю.О. Приходько, О.В. Мазанний, О.В. Нікіфорова, О.В. Федорова, П.В. Люлін. – Х., 2019. – 12 с.	М-31
Діагностика та заходи боротьби з основним інвазійними хворобами риb (методичні рекомендації для студентів ФВМ, водних біоресурсів та слухачів підвищення кваліфікації / Ю.О. Приходько, А.В. Євтушенко, А.М. Пономаренко та ін. – Х.: ХДЗВА, 2010. – 56 с.	М-32
Рекомендації з діагностики, лікування та профілактики ехінококозу тварин / Ю.О. Приходько, В.Я. Пономаренко, В.І. Бирка, А.М. Пономаренко. – Х.: ХДЗВА, 2007. – 25 с.	М-33

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Шифр	Назва технічних засобів навчання (прилади, інструменти, реактиви)
T3-1	Таблиця 1.1, навчально-методична література.
T3-2	На кожного з 3-4 студентів робоче місце і все необхідне для відпрацювання техніки приготування, фіксування і фарбування мазків крові за Романовським, товстої краплі, роздавленої краплі, мазків відбитків.
T3-3	На кожного студента окреме робоче місце і все необхідне для відпрацювання техніки приготування нативного мазка та дослідження методом Фюллеборна. Ознайомлення з дослідженням за Дарлінгом, компресорним дослідженням зскрібків з уражених органів.
T3-4	Таблиці 1–12. Мікроскопи МБІ-1 (1 на 2-х студентів) з імерсійною системою, лупи, макро- і мікропрепарати (мазки крові з бабезідами). Кліщі-переносики бабезiid.
T3-5	Таблиці 16–21. Мікроскопи МБІ-1, макро- і мікропрепарати (постійні і тимчасові). Фекалії від інвазованих тварин і все необхідне для дослідження за Фюллеборном. Зразки кокцидіостатиків.
T3-6	Таблиці 22–25. Мікроскопи демонстраційні (3). Макро- і мікропрепарати постійні. Лікувальні препарати.
T3-7	Таблиці 26–29. Мікроскопи з імерсійною системою, імерсійне масло, ксилол, постійні мікропрепарати. Лікувальні препарати.
T3-8	Таблиці 30–32. Мікроскопи з імерсійною системою. Макро- і мікропрепарати (постійні). Лікувальні засоби.
T3-9	Таблиці 189–196. На кожного студента окреме робоче місце і все необхідне для відпрацювання техніки гелмінтооскопії за МПС, Фюллеборна, методом кафедри чи Вишняускаса.
T3-10	Все необхідне для відпрацювання техніки посмертної діагностики гелмінтозів тварин (трупи дрібних тварин, органи великих тварин, посуд для дослідження МПС (методом послідовного промивання)).
T3-11	Таблиці 33, 43, 48. Систематика плоских червів – схема 1 і 2.
T3-12	Таблиці 33–36, 43, 44, 190, 196. Мікроскопи біологічні, бінокулярні лупи, постійні мікропрепарати, тимчасові і постійні мікропрепарати, проміжні живителі. Зразки трематоцидів.
T3-13	Таблиці 37–42, 190, 196. Мікроскопи біологічні, бінокулярні лупи, постійні мікропрепарати, тимчасові і постійні мікропрепарати, проміжні живителі. Зразки трематоцидів.
T3-14	Таблиці 49–52. Мікроскопи біологічні, бінокулярні лупи, постійні і тимчасові макро- і мікропрепарати. Проміжні живителі. Зразки антгельмінтиків.
T3-15	Таблиці 45–47. Мікроскопи, лупи, постійні і тимчасові мікропрепарати. Зразки ліків.
T3-16	Таблиці 62, 64, 65, 69, 73–75. Мікроскопи біологічні, бінокулярні лупи, постійні і тимчасові макро- і мікропрепарати.
T3-17	Таблиці 62, 64, 71, 72. Мікроскопи біологічні, бінокулярні лупи,

	постійні і тимчасові макро- і мікропрепарати.
T3-18	Таблиці 53–57, 59–62, 66–68, 76–78. Мікроскопи біологічні, бінокулярні лупи, постійні і тимчасові макро- і мікропрепарати.
T3-19	Таблиці 53–59, 63, 64, 70, 71, 76, 77. Мікроскопи біологічні, бінокулярні лупи, постійні і тимчасові макро- і мікропрепарати. Зразки лікувальних препаратів.
T3-20	Таблиці 78–82. Мікроскопи біологічні, бінокулярні лупи, постійні і тимчасові макро- і мікропрепарати. Зразки лікувальних препаратів.
T3-21	Таблиця 89. Схема-систематика плоских червів. Макро- і мікропрепарати. Орібатеї. Зразки антгельмінтиків.
T3-22	Таблиці 90–92. Мікроскопи біологічні, бінокулярні лупи, постійні і тимчасові макро- і мікропрепарати. Орібатеї. Зразки антгельмінтиків. Схема-систематика плоских червів.
T3-23	Таблиці 83–88. Мікроскопи, бінокулярні лупи. Макро- і мікропрепарати. Проміжні живителі. Зразки антгельмінтиків. Систематика плоских червів
T3-24	Таблиця 100. Схема-систематика нематод. Схеми будови нематод і їх овоскопічних елементів. Зразки декількох видів нематод (макропрепарати).
T3-25	Таблиці 189–196. На кожного студента робоче місце і все необхідне для відпрацювання методів гельмінтоскопії, гельмінтоовоскопії та гельмінтолярвоскопії.
T3-26	Таблиці 93, 94. Мікроскопи біологічні, макро- і мікропрепарати оксіурід однокопитних та кролів. Зразки антгельмінтиків.
T3-27	Таблиці 95, 96. Мікроскопи біологічні, макро- і мікропрепарати оксіурід дрібної рогатої худоби і птахів. Зразки антгельмінтиків.
T3-28	Таблиці 97, 189. Мікроскопи біологічні, бінокулярні лупи, макро- і мікропрепарати з <i>Ascaris suum</i> . Зразки антгельмінтиків. Систематика нематод (схема).
T3-29	Таблиці 98, 190, 191. Мікроскопи біологічні, бінокулярні лупи, макро- і мікропрепарати до вивчення параскарисів і неоаскарисів. Зразки антгельмінтиків.
T3-30	Таблиці 99, 100, 195. Мікроскопи біологічні, бінокулярні лупи, макро- і мікропрепарати до вивчення і діагностики аскарідатозів м'ясоїдних. Зразки антгельмінтиків.
T3-31	Таблиці 101, 192–194. Мікроскопи біологічні, бінокулярні лупи, макро- і мікропрепарати до вивчення збудників і діагностики аскарідіозів птахів, анізакідозу птахів і риб. Зразки антгельмінтиків.
T3-32	Таблиці 103–106, 114, 115, 191. Систематика нематод. Мікроскопи біологічні, бінокулярні лупи, макро- і мікропрепарати до вивчення збудників і діагностики стронгілідозів однокопитних. Зразки антгельмінтиків.
T3-33	Таблиці 107–110, 190, 195. Мікроскопи біологічні, бінокулярні лупи, макро- і мікропрепарати до вивчення збудників і діагностики стронгілятозів шлунково-кишкового тракту жуйних. Зразки антгельмінтиків.
T3-34	Таблиці 107, 110–113, 189, 193, 195. Систематика нематод.

	Мікроскопи біологічні, бінокулярні лупи, макро- і мікропрепарати до вивчення збудників і діагностики анкілостоматидозів м'ясоїдних, езофагостомозу свиней та амідостомозу гусей. Зразки антгельмінтиків.
ТЗ-35	Таблиці 116–119. Систематика нематод. Мікроскопи біологічні, бінокулярні лупи, макро- і мікропрепарати до вивчення збудників і діагностики стронгілятозів дихальної системи у жуйних. Зразки антгельмінтиків.
ТЗ-36	Таблиці 120, 189. Систематика нематод. Мікроскопи біологічні, бінокулярні лупи, макро- і мікропрепарати до вивчення збудників і діагностики метастронгільозу у свиней та сингамозу у птахів. Зразки антгельмінтиків.
ТЗ-37	Таблиці 130, 189, 190, 195. Систематика нематод. Мікроскопи біологічні, бінокулярні лупи, макро- і мікропрепарати до вивчення збудників і діагностики трихурузу у свиней, жуйних, м'ясоїдних. Зразки антгельмінтиків.
ТЗ-38	Таблиці 131, 132. Мікроскопи біологічні, трихінелоскоп, компресорій, ножиці. Макро- і мікропрепарати до вивчення збудника і діагностики трихінельозу тварин. Зразки антгельмінтиків.
ТЗ-39	Таблиці 121, 122. Систематика нематод. Мікроскопи біологічні, бінокулярні лупи, макро- і мікропрепарати до вивчення збудників і діагностики телязіозу у великої рогатої худоби. Зразки антгельмінтиків.
ТЗ-40	Таблиці 124–126, 192–194. Мікроскопи біологічні, бінокулярні лупи, макро- і мікропрепарати до вивчення збудників і діагностики спіруратозів птахів – тетрамерозу, стрептокарозу, ехінуріозу. Зразки антгельмінтиків.
ТЗ-41	Таблиці 127–129. Систематика нематод. Мікроскопи біологічні, бінокулярні лупи, макро- і мікропрепарати до вивчення збудників і діагностики онхоцеркозів і ситаріозів у жуйних і коней. Зразки антгельмінтиків.
ТЗ-42	Таблиці 127 + комплект фотоілюстрацій паразитів. Мікроскопи біологічні, бінокулярні лупи, макро- і мікропрепарати до вивчення збудників і діагностики пара філяріозу у коней та дирофіляріозу у собак. Зразки антгельмінтиків.
ТЗ-43	Таблиці 133, 189. Мікроскопи біологічні. Свіжоотримані фекалії від молодняку різних видів сільськогосподарських тварин, все необхідне для дослідження їх за Фюллеборном. Зразки лікарських препаратів.
ТЗ-44	Таблиці 134, 135, 189. Мікроскопи біологічні, бінокулярні лупи, макро- і мікропрепарати до вивчення збудників і діагностики макраканторинхозу у свиней. Антгельмінтики.
ТЗ-45	Таблиці 136, 137, 193, 194. Мікроскопи біологічні, бінокулярні лупи, макро- і мікропрепарати до вивчення збудників і діагностики поліморфозу і філікольозу у птахів. Лікарські засоби.
ТЗ-46	Таблиця 138 та 6 настінних таблиць. Морфологічна систематика кліщів підкласу <i>Acar</i> i (схема). Мікроскопи, лупи. Набори іксодових кліщів на кожних двох студентів для самостійного проведення

	диференціації їх до роду. Зразки основних акарицидів.
T3-47	Таблиці 140–142. Схеми для біологічної класифікації іксодид (3). Мікроскопи, лупи. Аргасові і дерманіссусні кліщі для диференціації їх до роду. Зразки основних акарицидів.
T3-48	Таблиці 204, 206, 207. Мікроскопи, лупи. Кліщі-збудники акарапозу і варроозу бджіл для диференціації їх до роду. Зразки акарицидів.
T3-49	Таблиці 143, 149–153. Мікроскопи біологічні. Макро- і мікропрепарати до вивчення збудників і діагностики саркоптидозів тварин. Зразки акарицидів
T3-50	Таблиці 144–148. Мікроскопи біологічні, лупи. Макро- і мікропрепарати до вивчення збудників і діагностики псороптозу овець і кролів. Зразки акарицидів.
T3-51	Таблиця 144. Мікроскопи біологічні, лупи. Макро- і мікропрепарати до вивчення збудників і діагностики псороптозу у великої рогатої худоби і коней. Зразки акарицидів.
T3-52	Таблиця 163. Мікроскопи біологічні і мікропрепарати до вивчення збудників хоріоптозу у жуйних, однокопитних та кролів. Зразки акарицидів.
T3-53	Таблиці 159–163. Мікроскопи біологічні і мікропрепарати до вивчення збудників і діагностики отодектозу у м'ясоїдних і кнемідокоптозу птахів. Зразки акарицидів.
T3-54	Таблиці 156, 157. Мікроскопи біологічні і мікропрепарати до вивчення збудників і діагностики демодекозу у жуйних і свиней. Зразки акарицидів.
T3-55	Таблиці 154, 155, 157, 158. Мікроскопи біологічні і мікропрепарати до вивчення збудників і діагностики демодекозу у м'ясоїдних – собак і кішок. Зразки акарицидів.
T3-56	Таблиці 164, 165. Морфологічна систематика класу <i>Insecta</i> (схема). Мікроскопи біологічні, лупи. Макро- і мікропрепарати до вивчення збудників і діагностики гіподермозу у великої рогатої худоби. Зразки інсектицидів.
T3-57	Таблиці 166, 167, 169–172. Мікроскопи біологічні, лупи. Макро- і мікропрепарати до вивчення збудників і діагностики естрозу у овець, кривелліозу кіз та рінестрозу у коней. Зразки інсектицидів.
T3-58	Таблиця 168. Мікроскопи біологічні, лупи. Макро- і мікропрепарати до вивчення збудників і діагностики гастрофільозу у коней та цефеноміозу у оленів. Зразки інсектицидів.
T3-59	Таблиця 183. Мікроскопи біологічні, лупи. Макропрепарати до вивчення паразитичних двокрилих комах – гедзів і кровососок. Зразки інсектицидів.
T3-60	Таблиці 178–181. Мікроскопи біологічні, лупи. Макропрепарати до вивчення паразитичних двокрилих підряду довговусих – мошок, мокреців, комарів та москітів. Зразки інсектицидів.
T3-61	Таблиці 173, 177, стенд. Лупи. Макропрепарати до вивчення справжніх мух (мусцид) – не кровосисних і кровосисних. Зразки інсектицидів.
T3-62	Таблиці 174, 175, 176. Лупи. Макропрепарати до вивчення

	зоофільних мух із родини саркофагів і каліфорід. Зразки інсектицидів.
ТЗ-63	Таблиці 174, 178. Лупи. Макропрепарати до вивчення збудників і діагностики симуліотоксикозу і вольфартіозу тварин. Зразки інсектицидів.
ТЗ-64	Таблиці 183, 184, 186, 188, 205. Мікроскопи, лупи. Макропрепарати до вивчення постійних ектопаразитів і діагностики мелофагозу овець, сифункулятозів тварин. Зразки інсектицидів.
ТЗ-65	Таблиця 187. Мікроскопи, лупи. Постійні макро- і мікропрепарати до вивчення постійних ектопаразитів і діагностики малофагозів ссавців і птахів. Зразки інсектицидів.
ТЗ-66	Таблиці 183. Мікроскопи, лупи. Постійні препарати тимчасових ектопаразитів до діагностики сифонаптерозів і ціміцидозів тварин. Зразки інсектицидів.
ТЗ-67	Лупи. Нативні препарати комах, які згубно діють на тваринні корми (таргани, молі, аналгезоїдні кліщі, тощо).

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Система діагностики якості навчання

Контроль знань і умінь студентів з дисципліни здійснюють згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу, прийнятому в академії.

Основні положення:

Загальна кількість модульних контрольних заходів, що мусить скласти студент з окремої навчальної дисциплін, визначається з урахуванням залікових модулів з цієї дисципліни і рекомендовано дорівнює двом академічним модулям за семестр.

За результатами модульного контрольного заходу рівень засвоєння студентом навчального матеріалу має бути оцінений за національною шкалою та шкалою ECTS.

Тижні для проведення модульного контролю (модульні тижні) рекомендуються графіком навчального процесу.

Кількість балів, отримана студентом при оцінюванні залікового модулю, співвідноситься з оцінками за національною шкалою та шкалою ECTS відповідно до таблиці 1.

1.Шкала оцінювання

<i>100-бальна шкала</i>	Оцінка за національною шкалою	Визначення	Оцінка за шкалою ECTS
<i>90 – 100</i>	відмінно	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи лише з незначною кількістю помилок	A
<i>82 – 89</i>	добре	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B
<i>74 – 81</i>		Добре – в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок	C
<i>64 – 73</i>	задовільно	Задовільно – непогано, але зі великою кількістю недоліків	D
<i>60 – 63</i>		Достатньо – відповідь, робота задовольняє мінімальні критерії	E
<i>35– 59</i>	незадовільно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
<i>0-34</i>		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

Регламентується наступний комплект балів для отримання оцінки: результат поточного контролю (усереднено за оцінюванням завдань, проектів, тренінгів) – максимум 20 балів, результат модульного тестового контролю – максимум 50 балів та результат засвоєння блоку самостійної роботи – максимум 30 балів.

Складання модулів обов'язкове. Студент не допускається до тестування з модуля без відпрацювання пропущених занять. Модуль вважається зарахованим, якщо студент набрав мінімально необхідну кількість балів та більше.

Результати рейтингу з модулю доводяться до відома студентів не пізніше третього робочого дня після проведення контрольного заходу і, у разі відсутності претензій з боку студентів, вважаються остаточними.

Якщо студент не погоджується з рішенням про присвоєння йому балів рейтингу за модуль, то він повинен відразу після їх оголошення звернутися з письмовою апеляцією до завідувача кафедри та у визначений термін скласти усну атестацію з модуля перед комісією. Склад апеляційної комісії у кожному конкретному випадку визначається завідувачем кафедри. Рішення комісії є остаточним. Студент не може повторно скласти зараховані модулі.

Студент, який не з'явився на модульний контроль або не отримав мінімальної кількості балів на модульному тижні, має право скласти пропущений модуль під час залікового тижня.

Підсумковий рейтинг поточної успішності з дисципліни вираховується усередненням рейтингів з усіх модулів. Семестрова оцінка виставляється студенту з врахуванням результатів стогового та поточного(модульного) контролів. Максимальна кількість балів, що студент може отримати при вивченні дисципліни, дорівнює 100.

Диференційований залік передбачає наявність підсумкового тестування. При наявності дозволу на автоматичне зарахування заліку, студент, який своєчасно складав усі модульні контрольні заходи та за їх результатами атестований з оцінкою "відмінно", може отримати залік автоматично. Семестровою оцінкою у цьому випадку є усереднена оцінка за модулі.

Викладач зобов'язаний здати заповнену заліково-екзаменаційну відомість до навчального відділу протягом такого граничного терміну: для заліку і диференційованого заліку - останній день залікового тижня; для екзамену - не пізніше, ніж на наступний робочий день після його завершення.

Засоби діагностики успішності навчання використовують для підсумкової експертизи знань і базуються на технології стандартизованого тестового контролю.

Схема нарахування балів з модулів навчальної дисципліни

Показчик	Нарахування балів
Всього з модулю	від 60* до 100
В тому числі:	від 30 до 50
відповіді на тестові питання	
контрольні роботи та усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях	до 20
результат засвоєння блоку самостійної роботи	до 30

*- менша кількість отриманих балів недостатня для зарахування модулю, необхідна перездача.

Шкала оцінювання модуля аналогічна до шкали, що викладена у таблиці 1.

Оцінювання контрольних робіт та усних відповідей на лабораторно-практичних заняттях (до 20 балів):

в змістовому модулі може бути до 2-х контрольних робіт (КР), за які за 100-бальною шкалою виставляється кількість балів. За формулою $(КР_1 + КР_2) : 2 \times 0,2$ здійснюємо перерахунок.

Викладач може додати додатково максимум 5 балів (визначене як середнє значення) за усні відповіді, але загальна сума не повинна перевищувати 20 балів.

Усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях оцінюються за шкалою від 1 до 5 балів відповідно до наступної регламентації (табл. 2)

2. Шкала оцінювання усної відповіді

5-бальна шкала	Інтуїтивний аналог оцінювання	Оцінка за національною шкалою - Визначення	Оцінка за шкалою ECTS
5	5	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи лише з незначною кількістю помилок	A
4	4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B
		Добре – в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок	C
3	3	Задовільно – непогано, але зі великою кількістю недоліків	D
		Достатньо – відповідь, робота задовольняє мінімальні критерії	E
2	2	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
1		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням теми	F

Результат засвоєння блоку самостійної роботи (до 30 балів) нараховується так:

наявність друкованого робочого зошита – 10 балів;

За заповнення робочого зошита додатково нараховується:

20 балів – повністю заповнений, охайний;

16 балів – повністю заповнений з окремими неточностями;

12 балів – заповнений з мінімальною кількістю матеріалу «аби було!»;

8 балів – заповнений з неточностями у заповнених заняттях;

4 балів – частково заповнений (менше ніж 50 %);

0 балів – не заповнений.

Накопичення балів за модуль складанням (максимум 100 балів)

Оцінювання тестів	Поточне оцінювання	Оцінювання самостійної роботи	
чітко регламентується	визначається викладачем	визначається викладачем	
до 50 балів	до 20 балів	до 30 балів	
		до 10 балів	до 20 балів
Відповідно до шкали ECTS	Оцінювання контрольних робіт і усних відповідей	Наявність робочого зошита	Заповнення робочого зошита (шкала оцінювання додається)
<i>ПРИКЛАД</i> : 40	12	10	16

Приклад»: 40+12+10+16=78 балів. Добре «С».